

Wolfgang Herrndorf'un Yokuş Aşağı (Tschick) Romanı Örneğinde Genç Figürlerin Toplumsallaşma Süreci

Oktaç ATİK¹

¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, oatik@nku.edu.tr, 0000-0002-4767-186X

Özet

Gençlik dönemi, fiziksel, psikolojik ve sosyal değişimlerin yaşandığı bir dönemdir. Bu süre zarfında gençler kimliklerini geliştirmekte, başkalarıyla ilişkilerini keşfetmekte ve yetişkinliğe hazırlanmaktadır. Gençlik dönemini anlayabilmek, psikolojik ve sosyolojik perspektifleri birleştiren disiplinler arası bir yaklaşım gerektirmektedir ve bu bağlamda bir dizi farklı kuramsal yaklaşım söz konusudur. Psikolojik yaklaşımlar bireye odaklanırken, sosyolojik yaklaşımlar sosyal yapıya odaklanır. Klaus Hurrelmann'ın toplumsallaşma kuramı, gençliği 'üretken bir gerçeklik işleme' süreci olarak görerek bu iki yaklaşımı bütünleştirmeye çalışır. Bu çalışma, Hurrelmann'ın bu yaklaşımında belirlediği on maddeyi yol gösterici ilkeler olarak kabul etmekte, Wolfgang Herrndorf'un gençlik romanı Yokuş Aşağı (Tschick)'nin genç figürleri Maik ve Çik (Tschick)'in psikolojik ve sosyolojik entegrasyonunu keşfetmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik Dönemi, Toplumsallaşma Kuramı, Klaus Hurrelmann, Wolfgang Herrndorf, Yokuş Aşağı

The Process of Socialization of Young Figures in the Novel Tschick

Abstract

Youth is a period of physical, psychological and social changes. During this time, young people are developing their identities, exploring their relationships with others and preparing for adulthood. Understanding adolescence requires an interdisciplinary approach that combines psychological and sociological perspectives, and in this context there are a number of different theoretical approaches. While psychological approaches focus on the individual, sociological approaches focus on the social structure. Klaus Hurrelmann's socialisation theory attempts to integrate these two approaches by viewing youth as a process of 'productive reality processing'. This study takes Hurrelmann's ten points as guiding principles and aims to explore the psychological and sociological integration of Maik and Tschick, the young figures of Wolfgang Herrndorf's youth novel Tschick.

Key Words: Youth Period, Socialisation Theory, Klaus Hurrelmann, Wolfgang Herrndorf, Tschick

Atıf için,

Atik, O. (2023). Wolfgang Herrndorf'un Yokuş Aşağı (Tschick) Romanı Örneğinde Genç Figürlerin Toplumsallaşma Süreci. *Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 5(2), 11-18. doi: 10.56493/nkusbmyo.1342035

1. Giriş

Yapılan çalışmalar ve elde edilen veriler, bugün bir toplumu en iyi analiz etme ve anlamının yollarından birinin gençlik araştırmaları olduğunu ortaya koymuştur. Görülmüştür ki, Hurrelmann ve Albrecht'in (2014) ifadeleriyle, "Gençlik araştırmaları gelecek araştırmalarıdır" (s. 13). Gençler, bir toplumun bugününden ziyade geleceğini şekillendiren dinamik gruptur. Klaus Hurrelmann ve Erik Albrecht, *Die heimlichen Revolutionäre. Wie die Generation Y unsere Welt verändert* adlı kitaplarında, Y kuşağı özelinde ele aldıkları gençliği, bir toplumun nereye evrileceğini, ne şekilde bir gelişim göstereceklerini önceden sezen grup oldukları için överler. Tüketim alışkanlıklarından kullanılan dile, müzikten çevre bilincine ve siyasal tercihlere kadar bir toplumun genel eğilimleri, on yıl önceden gençlik çalışmalarında kendini belli etmeye başlar. Gençlik, toplumun nereye doğru gelişeceğini ölçen sismograf görevi görür; bu nedenle de onları iyi gözlemek yeterli olmaktadır (Hurrelmann ve Albrecht, 2014, s. 13).

15 ila 30 yaş aralığının genç kuşak olarak nitelendirildiği (Hurrelmann ve Albrecht, 2014, s. 12) göz önüne alındığında – ki genel eğilim budur –, kuşak değişiminin muazzam bir hızla gerçekleştiği de görülmektedir. Yaş aralığı ve cinsiyeti ne olursa olsun yapılan kuşak sınıflandırmalarının her toplumda, din, kültür, ekonomik şartlar, yönetim biçimleri ve coğrafya gibi değişkenler nedeniyle farklılık gösterdiği bir gerçektir. Küresel olayların ortak etkilerinin ve söz konusu etkilerin beklentilere neden olmasının yanında, bölgesel faktörler nedeniyle bireyler üzerindeki yansımaları farklı olabilmektedir. Covid-19 pandemisinin Avrupa ve Afrika'da yol açtığı kayıpların ve bireyler üzerindeki etkisinin kıyaslanamayacak kadar fazla oluşu, küresel şiddet eylemlerinin (terör ve savaş) yaşanan coğrafyalardaki etkisi, neden olduğu hasar ve bireyleri sürüklediği umutsuzluk ortamı gibi örnekleri çoğaltmak mümkündür. Yine de küresel dünyada ortak özellikler sergilediklerini göz ardı etmek mümkün değildir. Politik nedenler (AB) ve dijitalleşmeyle (internet) sınırların ortadan kalkması, kitlelerin birbiriyle çok daha kolay ve hızlı etkileşime geçmesini sağlamış, insanların ortak inanışlar, kabuller, davranışlar, eğilimler vb. sergileme oranı da artmıştır.

Hurrelmann ve Albrecht (2014), "yaklaşık her on beş yılda bir tarihsel kartlar yeniden karıl[dığından]" (s. 16), birbirini izleyen kuşakları da bu zaman akışına göre belirlemeyi akla yatkın görmektedirler. Almanya odaklı bir değerlendirmeyle İkinci Dünya Savaşı sonrası altı kuşak belirlemiştirler. Buna göre sınıflandırılan kuşaklar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Savaş Sonrası Dönemin Altı Kuşağı

Adlandırma	Bugünkü Yaşı	Doğduğu Yıl	Gençlik Dönemi
Septik Kuşak	75-90 yaş aralığı	1925-1940	1940-1955 ^{1*}
68 Kuşağı	60-75 yaş aralığı	1940-1955	1955-1970
Babyboomer Kuşağı	45-60 yaş aralığı	1955-1970	1970-1985
X Kuşağı	30-45 yaş aralığı	1970-1985	1985-2000
Y Kuşağı	15-30 yaş aralığı	1985-2000	2000-2015
? Kuşağı ^{**}	0-15 yaş aralığı	2000-2015	2015'ten itibaren

(K. Hurrelmann ve Albrecht, 2014, s. 17)

Dinamik doğası ve dönüştürücü potansiyeli ile gençlik dönemi, uzun zamandır farklı disiplinlerin araştırma konusu olmuştur. Bu önemli gelişim evresinin çok yönlü boyutlarını keşfetmek, kimlik oluşumunun karmaşıklığına, sosyal etkileşimlere ve genç bireylerin yetişkinliğe geçiş sürecinde karşılaştıkları zorluklara ışık tutmak gençlik araştırmalarının başlıca çalışma alanı olmuştur. Gençlik araştırmaları, gençlik dönemini ve bu dönemi yaşayan bireylerin deneyimlerini anlamlandırmaya çalışan disiplinler arası bir alandır ve gençlerin psiko-sosyal gelişimlerini, toplumla etkileşimlerini, kimlik oluşumlarını ve yaşam biçimlerini etkileyen faktörleri incelemeyi amaçlar. Gençlik araştırmaları, disiplinler arası yaklaşımıyla sosyoloji, psikoloji, pedagoji, vd. gibi

* Hurrelmann ve Albert'in savaş sonrası kuşağı gençlik dönemleri hemen savaşın bitiş yılına (1945) gelecek şekilde belirlemedikleri dikkat çekmektedir. Kendilerinin de belirttiği gibi, 1925-1940 arası doğanlar Nasyonal Sosyalist dönem ruhuyla yetiştirilen, hatta erken dönem doğumlular Alman ordusu için savaşan gençlerdir (Hurrelmann ve Albert, 2014, s. 18).

** Hurrelmann ve Albert, çalışmalarının yayınlandığı 2014'te henüz belirledikleri on beş yıllık doğum aralığı tamamlanmadığından burada bir isim vermeseler de, Z kuşağını kastettiklerini -her ne kadar adlandırmaya mesafeli de davranışlar- ifade etmektedirler (bkz. Hurrelmann ve Albert, 2014, s. 26).

sosyal bilimlerden gelen kuramsal yaklaşımları kullanarak gençlik dönemini çok yönlü bir biçimde ele alır (Andresen, 2005, s. 68). Gençlik araştırmaları sosyolojinin verilerinden faydalanırken toplumsallaşma kuramları ile ortak paydada buluşur. Toplumsallaşma kuramları ise bireylerin içinde bulunduğu toplumsal ve kültürel değerleri ve davranışları edindiği, içselleştirdiği sosyal sürece açıklık getirmeyi amaçlar. Bu bağlamda toplumsallaşma, bireylerin içinde yaşadıkları toplumun normlarını, değerlerini ve davranışlarını öğrendikleri bir süreçtir. TDK Türkçe Sözlük'te (2023), “Bireyin kişilik kazanarak belli bir toplumsal çevreye hazırlanması, toplumla bütünleşmesi süreci, sosyalleşme” olarak tanımlanan toplumsallaşma, çocuklukta başlayıp yaşam boyu devam etmektedir ve bireylerin toplumda işlev görmesi, bir kimlik duygusu geliştirmesi bakımından gereklidir. Giddens'e göre de, “yardıma gereksinimi olan bebeğin, yavaş yavaş içerisinde doğduğu kültür için geçerli olan becerileri edinerek kendi bilincinde olan, bilgili bir kişi haline gelmesi sürecidir” (Giddens, 2012, s. 201).

Toplumsallaşma süreci özellikle gençlik döneminde önemli bir rol oynamaktadır. Zira gençlik dönemi buluş çağının fiziksel değişimlerinden sonra kendini gösteren duygusal bir değişim ve gelişim dönemidir (Blos, 2011, s. 14). Bu dönemde gençler kim olduklarını ve toplumdaki konularını anlamaya çalışırlar. Ayrıca başkalarıyla nasıl etkileşimde bulunacaklarını ve toplumda nasıl işlev göreceklerini de öğrenirler (Bahar, 2009, ss. 71-73).

Gençlik, fiziksel, psikolojik ve sosyal değişimlerin yaşandığı ve gençlerin kendi kimliklerini geliştirdikleri, bağımsız yaşamayı öğrendikleri ve yetişkinliğe hazırlandıkları bir dönemdir. Karmaşık ilişkiler ve etkileşimler ağından oluşan bu dönemi aydınlatmak amacıyla 'Ergenlik/Gençlik Kuramları' adı altında çeşitli kuramlar geliştirilmiştir ve söz konusu kuramlar gençliği farklı konulardan ele almıştır. Örneğin: Siegfried Bernfeld'in gençlik kültürünü ve psikanalizi temel alan gençlik kuramı, Charlotte Bühler'in sosyal bilimlere dayanan gençlik kuramı ve Eduard Spranger'in Hümanist Pedagoji disiplinine dayalı gençlik kuramı (Andresen, 2005, s. 67).

Öğrencilerin 1968 olaylarında toplum yapısına ve katı ahlaki normlara karşı düzenledikleri protestolar gençlik araştırmalarına da etki etmiştir (Andresen, 2005, s. 115). Bu dönemde sosyal bilimlerde gençlik araştırmaları ve toplumsal süreçlere odaklanan kuramsal yaklaşımlar daha yaygın hale gelmiştir. Söz konusu süreçte çeşitli sosyologlar, psikologlar, antropologlar ve eğitimciler gençlik döneminin toplumsallaşma süreçlerini ve etkilerini anlamaya yönelik çalışmalara önemli katkılarda bulunmuşlardır. Bu anlamda Klaus Hurrelmann, toplumsallaşma araştırmalarının temsilcisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Hurrelmann'ın toplumsallaşma kuramı, gençlerin bu dönemde karşılaştıkları zorlukları ve yakaladıkları fırsatları anlamaya yönelik yol gösterici niteliktedir. Birey ve toplum arasındaki etkileşimin giderek daha önemli bir rol oynadığı günümüzde, Hurrelmann'ın kuramı bu bakımdan dikkate değerdir ve bireyin gelişimi ile sosyal bağlamların bu gelişim üzerindeki etkisine açıklık getirmektedir. Hurrelmann, bireylerin, kişisel özellikleri ile içinde büyüdükleri sosyal koşullar arasındaki karmaşık etkileşim tarafından şekillendirildiğini ve bu etkileşimin bireysel gelişim, kimlik oluşumu ve sosyal rollerin benimsenmesi açısından önemli olduğunu savunmaktadır (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 5).

Kuramın merkezi bir yönü de 'yaşam evreleri' kavramıdır, çünkü yaşam evreleri sosyal, kültürel ve ekonomik değişimler nedeniyle yeniden şekillenir. Zira gençlik dönemi olarak adlandırılan yaşam evresi 1900'lerde nüfusun sadece belli bir tabakası² için geçerli iken, bugün toplumun tüm üyeleri için belirgin bir hale gelerek yaşamlarının büyük bir bölümünü kapsamaktadır (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 15). Her aşamanın kendine özgü zorlukları vardır ve belirli beceri ve yetkinliklerin geliştirilmesini gerektirir. Bu nedenle Hurrelmann bireysel özellikler ile sosyal koşulların gençlik döneminde birbirlerini nasıl etkilediğini incelemektedir. Böylelikle bireyin gelişimini etkileyen faktörlere de vurgu yaparak gelişimin yalnızca biyolojik etkenlere değil, aynı zamanda içinde bulunulan sosyal ve kültürel koşullara da bağlı olduğunu ileri sürmektedir (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 24). Hurrelman bunu açıklamada Amerikan Pedagog Robert Havighurst tarafından ortaya atılan “Gelişimsel görevler” (Flammer ve D. Alsaker, 2011, s. 56) (Alm. Entwicklungsaufgaben, İng. developmental task) kavramından faydalanır. Gelişimsel görevler, yaş gruplarına bağlı olarak farklılık gösteren ve sosyal çevre tarafından beklenen tipik bedensel, psikolojik ve sosyal gereksinimleri ve beklentileri tanımlamaktadır. Aynı zamanda bu gereksinimler ve beklentiler, kişisel gelişimin bedensel ve psikolojik dinamiğinden kaynaklanmaktadır (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 24).

Hurrelmann'a göre kişilik gelişimi hayat boyu süren üretken bir gerçeklik işleme süreci olarak algılanmalıdır. Bu, bireylerin öğrenmek, büyümek ve gelişmek için çevreleriyle aktif olarak etkileşime girdiği anlamına gelir. Gençler kendi özgün kişiliklerini geliştirmek için iç ve dış gerçeklikleriyle aktif bir şekilde etkileşime girdiklerinden, gençlik gerçekliğinin üretken bir şekilde işlendiği bir dönemdir. İç gerçeklik, bireyin biyolojik ve psikolojik yapısını ifade ederken, dış gerçeklik sosyal ve fiziksel çevreyi ifade eder (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, ss. 94-99). “Üretken gerçeklik işleme olarak kişilik gelişimi” (Alm. “Persönlichkeitsentwicklung als produktive Realitätsverarbeitung”) bireyin kişilik gelişimini toplumla etkileşimleri sırasında 'gerçekliği üretme' süreci olarak görür. Bireyler, çevreleriyle karşılıklı etkileşimlerinde bilgiyi işler, yorumlar ve anlamlandırırken aktif bir rol oynarlar. Bu süreç, bireyin kendi değerleri, inançları ve davranışları üzerindeki etkilerini anlamak için önemlidir (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, ss. 94-96). Hurrelmann, söz konusu gerçekliği üretme süreci modelini gençlik araştırmaları ile ilişkilendirir ve gençlik dönemini bir bütün olarak

² O yıllarda kentlerde zanaatkarlık gelişmiş durumdadır. Yaşları 12 ilâ 14 arasında değişen gençler bu zanaatkarların yanında yetişir ve çıraklığın hemen ardından gelen gezgincilik dönemiyle yaklaşık 5 yıllık eğitim sürecinden sonra usta sınavını kazananlar kentli haklarını elde edebilirler ve toplumsal sınıf atlayabilirler (Asutay, 2012, s. 12).

irdeleyebilmek için sosyolojik ve psikolojik yaklaşımları yapıcı bir şekilde birleştirme iddiasında bulunur ve bu amaçla on kuramsal ilke ortaya koymaktadır (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 97).

Hurrelmann'ın kuramına sosyolojik ve psikolojik bakış açılarını da katarak gençlik dönemini yapıcı bir biçimde inceleme iddiası (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 24), gençlerin tutumlarını, davranışlarını ve genel gelişimini şekillendiren etkileri anlamak için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Kuramının merkezinde gençlerin bedensel ve fiziksel özellikleriyle, onların mevcut sosyal ve ekolojik çevre koşullarında nasıl bir gelişim süreci izledikleri yer almaktadır (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 5). Söz konusu koşullar gençlerin benlik algısını ve yaptıkları seçimleri şekillendirir. Bu bakımdan Hurrelmann genç bireylerin, kişisel yolculuklarını şekillendiren benzersiz niteliklere, yeteneklere ve isteklere sahip olduğunu kabul ederek bireysel gelişimin önemini vurgulamaktadır. Bireysel gelişim, kendi üzerine düşünme, kimlik oluşumu ve kişisel anlamın inşası gibi içsel süreçleri kapsar.

Edebiyatta gençlik romanları genellikle bu karmaşık süreçleri konu edinirken, incelemek için güçlü örnekler ve gençlerin yaşadığı deneyimlere dair içgörüler sunarlar. Wolfgang Herrndorf'un romanı *Yokuş Aşağı* (Tschick) da söz konusu romanlardan biridir ve gençlerin toplumsallaşma sürecine dair bir bakış açısı sunmaktadır. Orijinal dilinde 2010, Türkçeye çevirisi 2013 yılında yayımlanan roman, yayım yılı esas alındığında 1996-1997 doğumlu iki gencin bir yolculuk öyküsünü anlatmaktadır. Roman, Hurrelmann'ın toplumsallaşma kuramındaki verileri örneklendirmesi bakımından dikkat çekicidir. Maik ve Çik (Tschick) adlı iki genç figürün yaz tatilindeki serüvenlerinin konu edildiği eserde, gençlik deneyimleri, arkadaşlık ilişkileri ve kimlik oluşumlarına etki edebilecek tecrübeler bir yol hikâyesi çerçevesinde işlenmektedir. Bu bağlamda çalışmada, toplumsallaşma kuramındaki ilkeler temel alınarak Herrndorf'un romanında hüküm süren toplumsal yapı içinde on dört / on beş yaşlarındaki iki gencin bireysel gelişimlerinde sosyolojik ve psikolojik etkenlerin nasıl bir rol oynadıklarının gösterilmesi amaçlanmaktadır.

2. Wolfgang Herrndorf'un *Yokuş Aşağı* (Tschick) Adlı Romanında Toplumsallaşma Kuramının İzleri

2.1 İçeriğe Dair

Yokuş Aşağı (Tschick), Wolfgang Herrndorf tarafından yazılmış bir Alman gençlik romanıdır. Kitap, birlikte bir yolculuğa çıkan Maik Klingenberg ve Andrej Tschichatschow (romanda Çik (Tschick) olarak bilinir) adlı iki gencin maceralarını konu edinmektedir. Romanın kahramanı Berlin'de yaşayan on dört yaşındaki Maik, sosyal yönü biraz zayıf olan ve okul arkadaşları tarafından 'ötekileştirilen' bir gençtir. Ortada olmayan bir baba ve alkol bağımlısı bir anne de dahil olmak üzere parçalanmış bir aileyle yaşamını sürdürmektedir. Bir gün yeni okul arkadaşı olan gizemli Rus göçmeni Çik (Tschick)'in sınıfa katılmasıyla Maik'in hayatı beklenmedik bir yön alır.

Maik, annesinin tedavi için kliğine yatmasıyla ve babasının da iş seyahati nedeniyle yaz tatilinde evde yalnız kalır. Çik (Tschick), Maik'e kaldığı bir araba ile dedesini ziyarete gitmeyi teklif eder. Dedesi bugünkü Romanya topraklarında³ yaşamaktadır ama nerede olduğunu bilmemektedirler. Maik, tereddüt etse de teklifi kabul eder ve ikisi yola çıkarlar. Yolculukları sırasında, kendileri ve çevrelerindeki dünya hakkında daha fazla şey öğrenmelerine yardımcı olan çeşitli zorluklar ve maceralar yaşarlar.

2.2 Üretken Gerçeklik İşleme Modelinin Romandaki İzleri

Gençlik döneminin gençlerin kimliklerini oluşturdukları, ilişkiler kurdukları ve toplumla etkileşime geçtikleri çok önemli bir dönem olduğunun altını çizmek faydalı olacaktır. Bu bağlamda Hurrelmann'ın belirlediği on ilke gençleri çeşitlilikleri ve bireysellikleri içinde görmeye ve gelişimlerini kapsamlı olarak değerlendirmeye olanak sağlayacak ve gençlik dönemindeki kişilik gelişiminin tek başına ele alınamayacağını, gençlerin içinde hareket ettiği sosyal, kültürel ve kurumsal koşullarla yakından bağlantılı olduğunu ortaya koyacaktır. Çalışmada bahsi geçen on ilkeden sadece araştırma nesnesi ile uygunluk gösterenler incelenecektir ve ilkelerin sıralamasında herhangi bir ölçüt bulunmamaktadır.

Birinci İlke⁴: Yaşamın her evresinde olduğu gibi, gençlik döneminde de kişilik gelişimi, kişi ve çevre arasındaki karşılıklı etkileşim içinde gerçekleşir. Bu durum, özellikle kadın ve erkek kişilik özelliklerinin oluşumunda belirginleşir (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 97).

Gençlerin içinde bulunduğu sosyal ve fiziki çevre koşulları kişilik gelişimleri üzerinde önemli birer etkidir (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 98; Özen ve Göçerler, 2021, s.399). Özellikle ailenin büyüklüğü ve yapısı, sosyal ve ekonomik durumu ve konut sahipliği vb. etkenler söz konusu sosyal ve fiziki çevre koşullarına örnektir. Maik ve Çik (Tschick)'in çevreleri ile ilişkilerinin kendi kişiliklerinde bir etki yarattığı göze çarpmaktadır. Maik alkolik bir anne ve hovarda bir babanın oğlu olarak aile kurumunun sıcaklığından bir nebze mahrum yaşamaktadır. Konut sahipliğinin olması, babasının belirli ihtiyaçlarını karşılaması yeterli seviyede refah bir yaşam olanağı sağlamaktadır. Ancak aile birliğinin bozulmuş olması ve alkol bağımlısı annenin tedavisi için gereken

³ Eserde 'Eflak' olarak bahsi geçmektedir.

⁴ Çalışmada adı geçen her ilke yazar tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

sorumluluğun henüz gençlik dönemindeki Maik'a ait olması onun içe dönük bir kişiliğe sahip olmasında etkili bir neden olarak gözlemlenebilir. Öyle ki Maik konuşmayı çok sevmez ve okul arkadaşları ile arasındaki iletişim pek iyi değildir.

Çik (Tschick)'in içinde bulunduğu sosyal ve fiziki koşullar göz önüne alındığında bunların kişiliğine etkisi göze çarpmaktadır. 'Sorunlu bir öğrenci' olarak, genellikle sınıf arkadaşları tarafından dışlanır ve bir yabancı olarak görülür. Bu durum, okulda sosyal olarak dışlanmış hissetmeye ve sosyal uyumda sorunlar yaşamaya yol açar. Ayrıca, kısmen zorlu ailevi koşullarından dolayı Çik (Tschick) isyankâr davranışlar sergileme ve kuralları çiğneme eğilimi göstermektedir. Bununla ilgili olarak gözetilebilecek bir başka etken ise Çik (Tschick)'in içinde yetiştiği sosyal ve ekonomik koşullardır. Çik (Tschick), öncelikle Rus asıllı bir göçmendir, bir başka deyişle refah toplumunda yaşam süren bir bireydir. Herrndorf bu noktada bir tezatlık yaratarak onun isyankâr yapısının köklerine gönderme yapmaktadır. Egemen toplumdaki Maik daha sakin bir karaktere sahip iken, göçmen figür olan Çik (Tschick) egemen toplumun tipik standartlarını karşılamadığını gösteren küçümseyici bir işlev de üstlenmiştir.

İkinci İlke: Gençlik dönemindeki bireyler, kendi kişiliklerini yaratıcı bir şekilde inşa eden ve kendilerine ait yaşamın yönetimi konusunda adım adım artan bir yetkinlik kazanan bireylerdir (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 100).

Maik ve Çik (Tschick) karakterleri, Hurrelmann'ın bu ilkesine göre gençlik dönemindeki kişilik gelişimi sürecini bir şekilde temsil etmektedirler. Maik, başlangıçta utangaç ve güvensiz bir gençtir. Ancak Çik (Tschick) ile karşılaşması ve birlikte çıktıkları macera dolu yolculuk, onu konfor alanından çıkmaya ve yeni deneyimler yaşamaya zorlamaktadır. Hikâye boyunca Maik özgüven kazanmakta ve kendi hayatını yönetme konusunda giderek artan bir yetkinlik geliştirmektedir. Kararlarının sorumluluğunu üstlenmekte ve fiziksel ve sosyal çevrenin zorluklarıyla yüzleşmeyi öğrenmektedir. Maik, yolculuk sırasında yaşadığı deneyimlerle başa çıkarak ve bunlardan çıkarımlar yaparak kişiliğini aktif bir şekilde inşa etmektedir. Maik içe dönük bir figür olarak Çik (Tschick)'in asi duruşuna nazaran henüz hayatı tam anlamıyla keşfetmiş sayılmaz. Çik (Tschick) ile beraber bazı şeylerin farkına varmaktadır. Örneğin, birayı sevmemesine rağmen Çik (Tschick)'e ayak uydurur ve içer. Ancak bunu yapması bira içmek hakkındaki düşüncesini değiştirmez, aksine bu kararı teyit etmiş olur:

[...] Ben de bir şişe içmeye yeltendim. Daha önce birçok kez bira içmeyi denememe rağmen tadı hiç hoşuma gitmemişti ve durum şimdi de farklı değildi. Buna rağmen şişenin üçte ikisini bitirmeyi başardım ama üstümde bir etki bırakmadı.” (Herrndorf, 2013, s. 110)

Maik bu yolculuk sırasında edindiği tecrübelerle kendini de keşfetmeye başlar. Bu ana kadar kendi kabuğunda kendisini 'korkak' olarak kabullenirken bu kabuğu kırmak için ilk adımı atmaktadır. Maik, Çik (Tschick)'in çaldığı arabaya tereddütle biner, ancak araba henüz hareket etmeye başlamadan aklından geçenlere kendisi de şaşırır, çünkü nedenini bilmediği bir şekilde bu korkaklık duygusundan kurtulmak istemektedir:

“Çik el frenini indirdi, dürüst olmam gerekirse, bunun üzerine neden arabadan inmediğimi bilmiyorum. Çünkü genelde korkak biriyim. Büyük ihtimalle tam da bu nedenle, bir kez olsun korkak davranmak istemedim.” (Herrndorf, 2013, s. 96)

Öte yandan Çik (Tschick) de kendi kişiliğini yaratma fikrini somutlaştırmaktadır. Toplumsal normları ve gelenekleri çiğner, asi davranışlar sergiler ve kişiliğini kendi tarzında inşa eder. Çik (Tschick) özerk hareket eder ve başkalarının beklentilerinden etkilenmez. Örneğin, Çik (Tschick) sürekli olarak alkol kullanmaktadır ve okula da alkollü olarak gelmektedir. Çevresindekilerle iletişimi de oldukça sınırlı kalmaktadır:

“Çik okula hep aynı pespaye gömlekle geliyor, derse katılmıyor ve kaldırıldığında sürekli “evet” ya da “hayır ya da “bilmem” diyor, ama huzursuzluk çıkarmıyordu. Ne birileriyle arkadaşlık kurdu ne de arkadaşlık kurma girişiminde bulundu.” (Herrndorf, 2013, s. 53)

[...]

“Çik başıyla onayladı. Acayip anlayışlı bir şekilde başını sallıyordu, derken olanlar oldu. Sandalyeden aşağı, tam Strahl'ın ayaklarının önüne düştü. Strahl irkildi Patrick ve Julia'ysa ayağı fırladı. Çik yerde ölü gibi yatıyordu.

Hepimiz Rus'tan her şey bekliyorduk, ama bunların arasında, matematikten başarısız aldı diye, hassasiyet gösterip sandalyeden düşmesi yoktu. Zaten kısa sürede anlaşıldığı üzere sebep hassasiyet değildi. Sabah boyu bir şey yememişti ve alkol aldığı apaçıktı. Okulun sekreteryasında lavaboya da kustuktan sonra bir eşlikçiyle birlikte eve gönderildi.” (Herrndorf, 2013, ss. 58-59)

Çik (Tschick) bu davranışlarıyla kendi özgür alanını inşa ederken asi kişiliğini de dışa vurmaktadır. Bu durum ise onu toplum dışı bir figür yapmaktadır.

Üçüncü İlke: İç ve dış gerçekliğin üretken bir şekilde işlenmesi olarak anlaşılan toplumsallaşma süreci gençlik döneminde özellikle yoğun bir aşamaya ulaşır ve bu aşama, kişinin hayatının geri kalan kısmı için model oluşturucu bir karaktere sahiptir. Üretken işleme, yaşa özgü gelişimsel görevleri ifade eder (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 97).

Bu ilkeye göre gençlik, gençlerin özellikle iç ve dış gerçekliklerini işlemeye odaklandıkları bir dönemdir ve bu işleme 'gelişimsel görevler' ile açıklanabilir. Gelişmiş toplumlarda dört farklı 'gelişimsel görevler'den bahsedilir: Yetiştirme (Qualifizieren),

Bağlanma (Binden), Tüketme (Konsumieren) ve Ortak olma (Partizipieren). Bu görevler, gençlerin yetişkin statüsüne hazırlanmak ve yapıcı bir yaşam sürmek için başa çıkmaları gereken önemli hususları temsil etmektedir (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 99). Örneğin, ‘bağlanma’ (Binden) ilkesine göre genç birey aileden yavaş yavaş koparak yaşatlarıyla duygusal ve sosyal bağlar kurmaya başlar. Maik, evden ayrılıp Çik (Tschick) ile beraber yolculuğa çıktığında önceleri oldukça tedirgindir, ancak bu tedirginliğine rağmen devam etmek ister. Yolda yaşadıkları maceralar Maik’ı bu zamana kadar saklandığı kabuğundan dışarı çeker ve dışarıdaki hayatın biraz farklı olduğunu fark etmesini sağlar. Küçüklüğünden beri ailesinin ve öğretmenlerinin yönlendirmeleriyle daha küçük yaşta insanlara güvenmemeyi ve dünyanın kötü bir yer olduğunu kanıksar. Çik (Tschick) ile yaptığı yolculuk bu fikrini kökten değiştirir:

“[...] Küçüklüğümden beri babam bana dünyanın kötü olduğunu öğretti. Dünya kötü ve insanlar da kötü. Kimseye güvenme, yabancıardan uzak dur, falan filan. Bana bunu annemle babam anlatmıştı, bana bunu öğretmenler anlatmıştı ve bunu televizyon da anlatıyordu. [...] Ama işin tuhafı, Çik ve ben, yolculuğumuz boyunca neredeyse yalnızca kötü olmayan yüzde bire rastlamıştık.” (Herrndorf, 2013, s. 237)

Maik yolculuğun ona sunduğu fırsatlarla sosyal dünyada nasıl yol alacağını öğrenmeye başlar. Bununla birlikte buluş çağının bedensel değişimlerinin işlenmesiyle cinsel kimliğin de sorgulanması ve olgunlaşması ‘bağlanma’ ilkesi çerçevesinde değerlendirilir. Maik, buna örnek olacak biçimde kendi cinsel kimliğini de sorgulamakta ve kendince esaslı cevaplar aramaktadır:

“[...] kısa bir an için, acaba ben de mi eşcinsel olsam diye düşündüm. Bu, şu anda gerçekten bütün sorunların çözümü anlamına gelirdi, ama yapamadım. Çik’i acayip seviyordum, ama nedense kızları daha çok seviyordum.” (Herrndorf, 2013, s. 244).

Dördüncü İlke: Gençlik dönemi, bir benlik geliştirme mücadelesi olarak kendini göstermektedir. Benlik, birbiriyle gergin bir ilişki içinde olan bireysel farkındalığın ve sosyal bütünleşmenin dengelenmesinden doğar (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 101).

Gençlik dönemi, benlik arayışının ve benlik oluşumunun gözlemlendiği bir süreç olarak karakterize edilmektedir. Buluş/Erinlik çağının bedensel değişimleri ve gençlik döneminin psiko-sosyal değişimleri dikkate alındığında Blos’un “erinlik doğanın eseri iken ergenlik insanın kendi eseridir”⁵ (Blos, 2011, s. 149) sözü benlik oluşumunda bireyin kendi rolünün önemini vurgulamaktadır. Gençler başkalarıyla gerçekleştirdikleri iletişim sürecinde değerler, normlar ve sosyal bakımdan önemi olan konular hakkında fikir edinirler ve daha sonra bu konuları kendi ilgi alanları ve eğilimleri çerçevesinde ilişkilendirirler ve böylelikle bu ana kadar elde ettikleri etkileşimsel sonuçlardan yola çıkarak kendi portrelerini oluştururlar (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 102).

Romanın 14 yaşındaki kahramanı Maik kendi sınıfında etkileşimde olduğu arkadaş çevresini tasvir ederek bir noktada onun kimliğini şekillendiren etkenlere de dolaylı olarak işaret etmektedir:

“Bizim okulda yalnızca etik dersi veriliyordu, sınıfımızda ise ben dahil on altı ateist vardı, ayrıca Protestanlar da gerçekten Tanrı’ya inanmıyorlardı. Kanımca. En azından inançları, gerçekten Tanrı’ya inanan, yani bir karıncayı bile incitemeyen ya da bir öldüğünde, şimdi cennete gidecek diye deli gibi sevinen kişilerinkine benzemiyordu. Dünya Ticaret Merkezi’ne dalış yapanlarınkine benzemediği gibi. Onlar gerçekten Tanrı’ya inanıyorlar.” (Herrndorf, 2013, s. 28)

Maik, bu sözleriyle sınıftaki tüm farklılıklara rağmen onları bir arada tutan kuvvetin ahlak olduğunun altını çizmektedir. Ayrıca sözlerindeki ironi ile inançlı ve inançsız insanlar arasındaki ayrımı nasıl kavradığını da göstermektedir. Maik’in kendince yapmış olduğu bu çıkarımların onun ateist olmasında etkili olduğu varsayılabilir. Dolayısıyla Maik, Hurrelmann’ın bu ilkesinde ileri sürdüğü üzere kendi iletişim ağının ve çevresiyle etkileşiminin bir sonucu olarak kendi inanç ve değerlerini oluşturmuştur.

Beşinci İlke: Gençlerin toplumsallaşma süreci, eğer gençler bireyleşme ve bütünleşme taleplerini ilişkilendirmeyi ve birleştirmeyi başaramazlarsa kriz benzeri biçimler alabilir. Bu durumda, gençlik döneminin gelişimsel görevleri çözülmez ve biriken bir gelişimsel baskı ortaya çıkar (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 103).

Gençlik döneminin gelişimsel görevleri, Wolfgang Herrndorf’un romanındaki genç figürler Maik ve Çik (Tschick) açısından çeşitli şekillerde yorumlanabilir. Bu görevleri yorumlamanın bir yolu da adı geçen ilkede bahsedildiği üzere bireyleşme ve bütünleşme merceğinden bakmaktır. Bireyleşme, bir benlik duygusu geliştirme sürecini ifade ederken, bütünleşme daha büyük bir grubun veya toplumun parçası olma sürecini ifade etmektedir. Gençlik döneminde genç bireyler bu iki karşıt gücü dengeleme zorluğuyla karşı karşıya kalabilmektedirler. Gençlerin hem benlik duygusu geliştirmeleri gerekirken hem de aynı zamanda çevrelerindeki dünyaya uyum sağlamanın bir yolunu da bulmaları gerekir. Maik ve Çik (Tschick) bu zorluğa karşı iki farklı yaklaşımı temsil etmektedirler. Maik figürü ile daha çok bireyselleşmeye odaklanılmıştır. Başlangıçta içine kapanık ve yalnızdır ve başkalarıyla bağlantı kurmakta zorluk çeker. Ancak Çik (Tschick) ile olan yolculuğu onu kendi kimliğiyle (olmak istediği kişiyle) yüzleşmeye ve başkalarıyla ilişki kurmaya zorlar. Çik (Tschick) ise daha çok bütünleşmenin temsili olarak okura sunulur. Dışa dönük ve sosyaldır ve kolayca arkadaş edinir. Ancak kendi kimliğini bulmakta da zorlanır ve bu sebeple ait olacağı bir yerin peşine düşer. Varmak istedikleri yer olan ‘Walachei’ aslında Kaf dağının ardıdır. Her iki figür aradıklarını bulana kadar uzun bir yola sahiptir. Yetişkinliğe

⁵ Metnin aslı: “[...] ist die Pubertät ein Werk der Natur, die Adoleszenz aber ein Werk des Menschen”.

uzanan bu uzun yollarında iki figürün de bireyleşme ve bütünleşme görevleri bazı durumlarda sekteye uğramakta ve bundan dolayı Hurrelmann'ın bahsettiği kriz biçimleri ortaya çıkmaktadır.

Maik'in bireyselleşmesi, sosyal izolasyonu ve kendine olan güvensizliği nedeniyle zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Akranlarıyla bağlantı kuramamakta ve bundan dolayı zayıf arkadaşlık ilişkileri içinde kaybolmaktadır. Çik (Tschick) ile yaptığı yolculuk, kendine değer verme ve kendine inanma duygusunu geliştirmesine yardımcı olur. Çik (Tschick)'in bireyselleşmesi, sorunlu geçmişi ve istikrarlı bir ev hayatının olmaması nedeniyle zorlanmaktadır. Romanda Çik (Tschick)'in geçmişine yönelik detaylı bilgiler verilmese de bu yolculuk onun için yeniliklere açılmış bir kapıdır.

Maik'in bütünleşmesi, sosyal beceri eksikliği nedeniyle zorlanmaktadır. Sınıf arkadaşlarının ona takmış olduğu lakaplar hem onu rahatsız etmektedir hem de akranları arasında onu 'öteki' yapmaktadır:

"İşte, sonrasında da adım Psikopat'a çıktı. Neredeyse bir yıl boyunca herkes beni böyle çağırdı. Derste bile. Öğretmenler varken hatta. "Hadi Psikopat, topu pasla! Başarabilirsin, Psikopat! [...]" (Herrndorf, 2013, s. 37)

Çik (Tschick) ile olan yolculuğu, başkalarıyla nasıl etkileşim kuracağını ve toplum içinde nasıl işlev göreceğini öğrenmeye başlamasına yardımcı olur. Çik (Tschick)'in bütünleşmesi, aidiyet duygusundan yoksun olması nedeniyle zorlanmaktadır. Hiçbir yere uyum sağlayamadığını hisseder ve nereye ait olduğunu bilemez. Maik ile yaptığı yolculukta, okulun ve otoritelerin beklentilerine ayak uydurmaya çalışmanın onu kötü ve uygun olmayan davranışlara ittiği görülür, oysa yolculuk sırasında özgürce doğada olmak asıl kimliğinin ortaya çıkmasına olanak sağlar, öyle ki Maik insanlara güvenmeyi Çik (Tschick)'ten öğrendiğini dile getirmektedir.

Altıncı İlke: Gelişimsel görevleri başarmak ve bireyleşme ve topluma uyum sağlama gereksinimlerini dengelemek için kişisel kaynakların yanında en önemli referans gruplarından sosyal destek hizmetlerine de ihtiyaç duyulmaktadır. Bu noktada köken aile kilit bir rol oynar (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 104).

Genç bireylerin kimlik inşa sürecinde aile sosyal bir rol modeli olarak öne çıkar. Aile büyüklerinin tavsiyeleri ve örnek davranışları gençler için yol göstericidir. Ailenin bu rol model oluşuna örnek bir durum Maik ile annesinin klinikten dönerken aralarında geçen bir sohbettedir. Bu noktada yetişkin figürlerin öğüt verici olması dikkat çekicidir:

"[...] Ben onun ağır spor çantasını taşıırken, bana, "Annenden öğrenebileceğin fazla bir şey yok," dedi. "Ama annenden şunu öğrenebilirsin. Birincisi, her konu hakkında konuşulabilir. İkincisi, insanların ne düşündüğünün hiç önemi yok, onları siktir et." Söyledikleri bana hemen çok ikna edici geldi. Her konu hakkında konuş. Ve insanları siktir et." (Herrndorf, 2013, s. 32)

Maik'in annesinin öğüdünü anlamlı bulması bu ilke çerçevesinde anneyi oğlu için bir rol model yapmaktadır.

Yedinci İlke: Ailenin yanı sıra okullar, eğitim kurumları, akranlar ve medya "toplumsallaşma kurumları" olarak gençlik dönemindeki gelişim sürecinde önemli araçlar ve destekleyicilerdir. Bu örneklerden gelen tamamlayıcı ve karşılıklı olarak uyarıcı dürtüler, sosyalleşme için elverişlidir (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 106).

Romanda yer alan toplumsallaşma örneklerinin Maik ve Çik (Tschick)'in kişisel gelişimleri üzerinde önemli etkiler yarattığı görülmektedir. Yedinci ilkede de bahsedildiği üzere okul, akranlar ve medyadan gelen destek ve dürtüler genç figürlerin bireysel güçlerini keşfetmelerine ve sosyal becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır. Maik ve Çik (Tschick), akran ilişkisi bağlamında gözetildiğinde Çik (Tschick)'in Maik'a kendinin farkında olması konusunda yol gösterici olduğu ortaya çıkmaktadır:

"Kızlar, senden korktukları için yakınlık göstermiyorlar sana. Tabii benim fikrimi merak ediyorsan. Çünkü onları görmezden geliyorsun ve Langin geldiği gibi yumuş bir tip değilsin. Ama bu, sıkıcı birisinin anlamına gelmez, sersem. Hem İza da senden hemen hoşlandı. Çünkü o görüldüğü kadar aptal değil. Ayrıca belli nitelikleri var, ne dediğimi anlıyorsundur umarım. Boş ceviz Tatyana'da olmayan nitelikler." (Herrndorf, 2013, ss. 242-243)

Maik, Tatjana'nın onu sıkıcı bulduğu için hoşlanmadığını düşünürken, Çik (Tschick) Isa'nın aslında Maik'tan hoşlandığını söyleyerek kendinin farkında olmasını sağlamaktadır. Bu bakımdan Çik (Tschick)'in Maik'ı kabuğundan çıkarmaya çalıştığı görülmektedir.

Sekizinci İlke: Gelişmiş toplumlar sadece hızlı sosyal değişimle değil, aynı zamanda büyük ölçüde sosyal ve etnik çeşitlilikle ve giderek daha güçlü hale gelen ekonomik eşitsizlikle de karakterize edilmektedir. Bu özellikler gençlik dönemini de giderek daha fazla şekillendirmekte ve gençlerin yaşam ortamlarını çeşitlendirmektedir (Hurrelmann ve Quenzel, 2016, s. 108).

Bu ilkede dikkat çekilen nokta aynı toplumda yer alan gençler arasındaki ekonomik eşitsizlikler ve etnik kökendir. Maik ve Çik (Tschick)'in içinde büyüdüğü toplum, sosyal ve etnik köken çeşitliliğine sahiptir. Maik görece varlıklı bir çevrede büyürken, Çik (Tschick) buna karşın gelir düzeyi düşük ve farklı bir kültürel kimliğe sahip göçmen bir çocuktur. Çevrelerindeki sosyal ve etnik çeşitlilik, sosyal uyum süreçlerine katkı sağlamak hem de kendinden farklı olanı anlamalarına yardımcı olmaktadır. Söz konusu gelişimsel görev bu bakımdan gençlerin, farklı yaşam ortamlarına karşı açık ve saygılı bir tutum geliştirme ile ilgilidir. Romanda çokkültürlü Alman toplumunun yansımaları ile bu gelişimsel görevin izlerine de rastlanmaktadır. Örneğin yan figür olarak başka milletlerden kişilerin bulunması çok kültürlü Alman toplumuna işaret eder:

“André sınıfta kalmıştı. Daha ilk günden sınıfımızda bir kız arkadaşı vardı, sonra bu kız arkadaş her hafta değişti, şimdiyse yan sınıftan, S[a]lma Hayek’e benzeyen bir Türk kıızıyla birlikte. [...]” (Herndorf, 2013, s. 37)

Farklı etnik kökenlere sahip gençlerin aynı sınıf ortamında bulunmaları ve aynı yaşam alanını paylaşmaları kendilerinde yaratılıştan var olan farklılıkları kabullenme imkânı sunmaktadır. Böylelikle gençlerin farklılıklar sayesinde bütünleştikleri ve karşılıklı anlayışa sahip oldukları görülmektedir.

3. Sonuç

Klaus Hurrelmann'ın toplumsallaşma kuramı, genç bireylerin yaşamları boyunca nasıl geliştiklerine ve öğrendiklerine dair kapsamlı bir modeldir. Kişilik ve davranışın şekillenmesinde bireysel, kişilerarası ve toplumsal faktörlerin önemini vurgular.

Wolfgang Herndorf'un romanındaki genç figürler Maik ve Çik (Tschick), Klaus Hurrelmann'ın toplumsallaşma kuramı bağlamında dikkate değer bir uygulama alanı sunmaktadır. Hurrelmann'ın gençliğin yaşam durumu ve ergenlikteki kişilik gelişimine ilişkin kuramsal önermeleri iki karakterin gelişimlerinde açıkça görülmektedir. Maik başlangıçta kendi sosyal çevresinden izole bir yaşam sürmekte iken ve kendinden şüphe duyduğu bazı durumlar ile karşı karşıya kalırken, Çik (Tschick) ile olan arkadaşlığı ve yolculuğu kişisel gelişimine katkı sağlar. Birey olarak kendi iç dünyasını keşfetmeye başlar ve özgüven kazanır. Maik ve Çik (Tschick)'in akranları ve okul arkadaşları ile olan etkileşimleri de kendi bireysel gelişimlerine olan yolculuklarında önemli birer etkidir. Sosyal ve fiziki çevrenin kişilik gelişimi üzerindeki etkisi Maik'ın aile birliğinden mahrum olarak yetişmesinin onun içe dönük bir karaktere sahip olmasında etkin rol oynamasıyla ilişkilendirilmiştir. Diğer yandan Çik (Tschick)'in Rus asıllı bir göçmen olarak Alman refah toplumunda yaşaması onu, sosyal ve ekonomik koşullardan dolayı hem asi bir kişilik hem de sorunlu bir öğrenci olarak okur karşısına çıkarmaktadır.

Gençlerin kendi deneyimlerinin kişilik oluşumları üzerinde payının olması ve böylelikle yaşam becerisi kazanmaları da romanda okuyucunun dikkatine sunulmuştur. Yolculuk sırasında edindiği tecrübeler Maik'ı kendi iç dünyasını sorgulamaya ve özgüven kazanmaya itmiştir. Bundan başka, yolculuk çocukluğundan bu yana inandığı köklü duyguları da değiştirmiştir. İnsanlara güvenmemesi öğütlenen Maik, Çik (Tschick) ile yolculuğu sırasında durumun gerçekte ona öğretildiği gibi olmadığını keşfetmiştir.

İki genç figür arasındaki ilişkinin olduğu kadar kendi akranlarıyla olan ilişkileri de değer yargılarının oluşmasında birer etkidir. Sınıftaki akranların farklı etnik kökenlerden gelmesi ve farklı inançlara sahip olması gençlerin kimlik oluşumunda etkilendikleri dış faktörlerdir. Maik, tüm farklılıklara rağmen onları bir arada tutan asıl gücün ahlak olduğunu düşünmektedir. Akran etkileşimi diğer yandan ‘kendinin farkında olmayı’ da sağlamaktadır. Tüm akranlarının kendisini sıkıcı bulduğunu düşünen Maik, aslında böyle olmadığını yol arkadaşı Çik (Tschick)'in Isa'nın ondan hoşlandığını söylemesiyle fark etmiştir. Bununla birlikte sosyal çevre bağlamında ailenin de kimlik gelişiminde rol model üstlendiği Maik'ın annesinin öğütünü kabul etmesiyle örneklendirilmiştir.

Wolfgang Herndorf'un romanında yer alan iki genç figür, Maik ve Çik (Tschick), Klaus Hurrelmann'ın kuramı bağlamında gençlerin kişisel gelişim döneminde nasıl bir kimlik gelişim sürecinden geçtiklerini ve farklı yaşam dünyalarında yollarını nasıl bulduklarını somut biçimde örneklendirmektedir.

Kaynakça

Andresen, S. (2005). *Einführung in die Jugendforschung*. Grundwissen Erziehungswissenschaft. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.

Asutay, H. (2012). *Gençlik Edebiyatı ve İlkgençlik Romanı* (1. bs.). İstanbul: Kriter.

Bahar, H. İ. (2009). *Sosyoloji* (3. bs.). Ankara: Usak Yayınları.

Blos, P. (2011). *Adoleszenz: Eine psychoanalytische Interpretation*. Konzepte der Humanwissenschaften (8. bs.). Stuttgart: Klett-Cotta.

Flammer, A. ve D. Alsaker, F. (2011). *Entwicklungspsychologie der Adoleszenz: Die Erschliessung innerer und äusserer Welten im Jugendalter* (4. Auflage.). Bern: Hans Huber.

Herndorf, W. (2013). *Yokuş aşağı*. (S. Geridönmez, Çev.) (1. bs.). İstanbul: ON8.

Hurrelmann, K. ve Albrecht, E. (2014). *Die heimlichen Revolutionäre – Wie die Generation Y unsere Welt verändert*. Weinheim: Beltz Verlag.

Hurrelmann, Klaus ve Quenzel, G. (2016). *Lebensphase Jugend: Eine Einführung in die sozialwissenschaftliche Jugendforschung*. Grundagentexte Soziologie (13. überarbeitete Auflage.). Weinheim Basel: Beltz Juventa.

Özen, N. Neriman ve Göçerler, H. (2021). Alman Gençlik Edebiyatında Z Kuşağı Etkisi: Bir alan yazın taraması örneği. *Diyalog* (2), 393-410.